

Minden gyomorba és váltólázban szenvedőknek nagy ajánlandó

DR. PEARCE EDW. 1502 (12-12) szabadalmazott

GYOMORSZESZE

(Magen-Essenz)

mint kitűnő segédszer, egymint: elromlott gyomor, étvágyhiány, gyomor-émiyég, rögzött gyomorgyengeség és ros z emésztés, savanyképés, gyomorerétés, felluvadás, gyomorgörés, fejfájás (ha t. i. ez a gyomorból származik), váltóláz stb. ellen.

Főraktár egész Magyar-, Erdély-, Horvát-, Tót- és Dalmátországra nézve:

PESTEN TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám alatt, kilhez mindazon vidéki gyógyszerész urak, kik raktárt kívannak átvallalni, sziveskedjenek fordulni.

BÉCSRE és a többi koronaországokra nézve a főraktár WEISS JÓZSEF gyógyszerész urnál létezik Bécsben, Tuchlauben Nr. 27.

Azokon kívül még léteznek raktárak következő gyógyszerész urnáknál:

Aradon: Szarka János.	Jászán: Ody Károly.	Pozsonyban: Pisztory B.
Bán: Bartovics István.	Jolsvan: Maléter Béla.	Schneeberger D.
Báttaszéken: Pasch Lajos.	Kolozsvárt: Hincz D. és Wolf János.	Rimaszombatban: Hamaljár K.
Brassóban: Stiebler Ede „a fehér templomhoz”.	Lugoson: Kronetter F.	Rosnyón: Posch J. J.
Csáczán: Bentáth Fiedl.	Magyar-Ovárt: Sziklay Antal.	Sarbovárdon: Trsztyánszki Károly.
Cibreczen: Vekerle János.	Makón: Nagy Adolf.	Szegeden: Aigner Károly és Meak Gyula.
Debreczenben: Borsos F.	Miskolczon: Balogh Istv.	Szent-Miklóson: Haluska Péter.
Egerben: Ertinger Ignác.	Módoson: Jezovits Zsigmond.	Szénér-Varallyan: Gerber Odón.
Eszéken: Karolovics M. és Deszátly István.	Monoron: Demtsa Konstantin.	Szikszón: Aichmann József.
Daruvár-fürdőben: Kuschevitch A. L.	Munkácson: Gottier Lip.	Temesvárt: Pecher J. E.
Göllnitzben: Brujmann K. Ede.	Nagy-Lakon: Lenhard J.	Tokajban: Kötzer Ágost.
Gyöngyösön: Koczianovich J.	Nagy-Mihályban: Czibur Bertalan.	Tornallyan: Lipthay J.
Győrött: Némethy Pál.	Naszdoban (Szlavoniában): Mernyik András.	Ungváron: Bene L.
Hajdu-Dorogon: Tanács Mihály.	Oroszban: Székány Istv.	Uj-Banyán: Nickel Odón.
Hilokon: László Frigyes.	Pécsett: Nendtwich Vilim.	Varasdon: Lellis Ede.
Janosházán: Kossa Guszt.		Zagrabban: Mittelbach Za.
- Ára egy üvegesnek, használati utasítással együtt, 1 forint. Postán küldve a pakolásért 20 kr. több.
- Isméti eladóknak illendő engedék adatik.

(1866. évszak.)

1584 (3-8)

Főszéküldése

természetes ásványvizek és forrasi terményeknek.

Van szerencsénk ezennel tisztelettel jelenteni, hogy raktárunk Bécsben Stadt, Maximilianstrasse 5. sz. a. létezik s minden hozzánk érkező megrendelések általunk gyorsan, pontosan s a legelőbbébbtel teljesítetnek. Herceg Raundit, herceg Lobkowitz-féle ipar- s kereskedelmi igazgatósága Bilinben — Knoll és Mattoni ásványvizek széküldési igazgatósága Karlsbadban — ásványvizek-széküldési igazgatósága Eger-Franzensbadban — báró Neuberger János-féle forráskut igazgatósága Gútschüblben — forráskut intézősége Marienbadban — községi keserűvízforrás igazgatósága Püllna-ban.

Főraktár Bécsben Knoll és Mattoni-nál Stadt, Maximilianstrasse 5. sz. a.

Első Rákos-Palotai ÁSVÁNY-GYÓGYFORRÁS.

Az itteni orvos urak által szerzett tapasztalatok folytán, valamint

BALASSA J.

egyetemi tanár és udvari tanácsos ur,

nem különben **RÓZSAY JÓZSEF** főorvos ur által eszközölt kísérletek alapján, az első Rákos-Palotai gyógyforrás” következő betegségekben használtatott a legjobb ásványvíz, egymint: 1. Az emésztő szervek zavart működésénél, 2. Az összes takhártyák hurutos lobos állapotánál, 3. Az alhasi pangásból származott máj és lép nagybővítésénél, 4. A bugyily és méh idült lobjainál, 5. Táplálási zavarkból származott vérhiánynál, 6. Görvélyes, angolkóros, sápkóros és aranyeres bántalmaknál.

Ezen ásványvíz főraktára létezik

Goldzieher és Prager-nél

Pesten, 3 korona-utca 6. sz. a.

Ugyiszinte kapható minden fűszerárúsnál Pesten. 1617 (2-0)

Császárfürdő Budán

a folyó évi nyári idényre már teljesen felszereltetett és megnyitottat. — A budai Császárfürdő gyógyereje a tapasztalás által igazolt fényes eredményeket mutat: az emésztési szervek s függelékeinek bántalmainál, gyomor, bélhuzam, máj- és lépajknál, — aranyer, közhvény és a csúszok mindenféle neménél, — idegbántalmaknál — s a legkülönfélébb bőrbetegségeknek, hólyag- és vesebántalmaknál s a fertőzői kórok utáni erőhanyatlás és kimerülésnél, ugyiszinten a görvélkör, verszegényesség és a test általános tapalási zavarainál, — a női betegségek közül a méh- és függelékeinek bántalmainál, különösen méhösszűrés és kellemetlen szűzödményeinek e felett görösök és méhszervi zsakbálnál. Továbbá a lobos bántalmak után visszamaradt körtemények eloszlása vagy ezek által feltételezett izomszűgürödások és izmerevek eltávolításánál stb.

Ezen gyógyfürdő századokon át hathatósan tapasztalt 11 ásványforrasi használatnak, mint: kád-, kő- és törökfürdők, különösen pedig mint természetes gőzfürdő, továbbá ásványvízzel, malátával, tengeri sóval és borgerijel (Weinheto) a belégzési teremekben (Inhalations-Halle) az ásványvíz gőze, gége, légcső és némely tüdőbajokban; a fedett női és férfuszoda 22° R. átlátszó tiszta ásványvízzel és hideg zuhanyval, a legjobb úszómesterekkel az úszni tanulók számára, a gyógyforrás 48° R. ásványvízen kívül mindennemű ez évi töltésű ásványvizek, üde, savó és tej szolgáltatnak.

A fürdők minden nemére bérlet nyitottat, mely az uszodák használatánál és a Margitszigeti átkelére igen mérsékelt áru. A Császárfürdő pesti pénztárainál, u. m. a régi színházban, a „Magyar király” vendéglőnél o’ dalán, a Desz-téren a Gyertyánfűházban, és a n. Múzeum átírányában Skoda F. dóhánytörzsdéjénél állnak a társaskoosik, a hol jegyet egyes fürdőkre vagy bérletet is kocsiszállással válthatni és Pestre a házhoz szállítandó ásványvíz-fürdőköt 2 ft. 50 krajvárl megrendelhetni.

A Császárfürdő rendelő orvosa, Dr. Patrubby Gergely a fürdőben 4/2. szám alatt lakik, közönséges értekezési és rendelő idő reggeli 8-10 óra közt.

Rígó nemzeti zenetársulata a nagy gyógyudvarban és a dunaparti igen tágas és árnyékos sétányán szorgalmasan és avatottan működik fog. Lakbérleti megrendeléseket teljesít, level útján is elfogad.

1603 (3-8)

A fürdői igazgatóság.

Fristöltésű keserűvíz

a budai Rákóczi-ásvány-keserűsforrásból.

Kapható Buda-Pest minden fűszerkereskedésében s a nagyobb tartományi városokban.

Ezen budai Rákóczi-ásvány-keserűvíz, mely a kir. magyar orvosi egyetem műtermében pontosan megvizsgáltatván, egy bécsi font (32 lat = 760 zemer) viz 370,773 zemer szilárd alkotórészeket tartalmaz, mely közt 154,2720 zemer kénsavas magnesia található, hogy ha tehát a kénsavas magnesia tömege jegezesített állapotban számítva kinyomatik, akkor egy bécsi font viznek tartalma 316,259, azaz 1 1/2 lat 16 zemer jegezesített kénsavas magnesia (keserűs). — Összehasonlítván tehát ezen vizet, annak sógazdag tartalmát tekintve, — az országban eddig ismert s a kereskedésbe hozott hasonló ásványvizekkel, — mindenesetre a budai Rákóczi-víz a legelőbb ásványvizek közé tartozik, s a betegségek mindazon nemében használható, melyekben a pillnai, sáidschüzi s minden más egyéb hasonló keserűvizek hathatósan bizonyultak be, azon különbséggel, hogy a budai Rákóczi-forrásból föllülmuhatlan sógazdag tartalmánál fogva sokkal kevesebb adag kívánatik a gyógyszer előidézésére.

Losser Péter,

a budai Rákóczi-keserűsforrás tulajdonosa. Pesten, Erzsébet-tér 1. sz. a.

1626 (2-3)

A Dr. Pattison-féle közhvény-gyapot enyhíti s gyorsan gyógyítja a közhvény és csúszok

minden nemét, u. m.: arcz, mell, nyak és fogfájalmakat, a fej, kéz- s térd-közhvényt, gyomor és altesti s a t. fájalmakat; 1 csomag ára használati utasítással együtt 50 kr., egy nagyobb csomagé 1 ft. 1509 (5-5)

Valódi minőségben kapható: Budán, TAUB W. Tabán, szarvastér 613. sz. a.

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászonraktára

„A MENYASSZONYHOZ” Pesten,

uri- és szibárus-utca szegletén báró Orczy-féle házban 10. sz. a.,

ajánlja igen jól rendezett árutárát, egymint: rumburgi, hollandi, creas, szilézai és fonalvasznak, 3/4, 1/2, 3/8 szelűs ágylepedőknek való vasznak; 30 rőfös asztalnakendők, 6, 12, 18 és 24 személyre való asztalterítékek, törülközőkendők, asztalbrozok különféle nagyságban, asztalkendők, kavaskendők, fehér és szines vászon zsebkendők, angol és franciaia batzkendők, fehér és tarka vászon csinvat-ágykendők, butorcinsvatok, nankingok, szines perkalok, gazdasági ruhaszövetek, szines ingkelmék, asztal- és agyterítők, ugyiszinte mindenféle fehér szövetek, fehér perkal, batiz, clair, moull, nyári piké, madapolan, angol shirding, piké- és zsinóros parket, piké-szoknyák és takarók különféle nagyságban; ezeken kívül angol gyapjúbőrnyok, lama vatmoll, orlean- és lüster-szövetek ruháknak való jutányos gyapjuszövetek, szines alsó-szoknyák, amerikai bőrök, viaszos vasznakak, vászon nadrág-kelmék s vászon felharisnyákat, és több itt meg nem nevezett árucikket

a legjutányosb szabott áron.

A vásznak valódiságaért jótállás biztosítottik.

Vidéki megrendelések, az előadás szerint, pontosan és jól teljesítetnek. 1633 (1-4)

Pest, május 13-án 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csúpan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csúpan Politikal Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikal Ujdonságokk illelőleg, 1866. január 1-éki kezdve: Egy, négysszer használt petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba; háromsor- vagy többesori igtatásnál csak 7 krba számítottatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Hansenstein és Vogler. — M. Frankfurthban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Báró Eötvös József.

B. Eötvös József arczképét ép oly jól ismerik olvasóink, mint munkáit. Harmincz év óta számítja őt a magyar irodalom és közélet legkitűnőbb hősei közé s övezi tiszteletével a nemzet. E tisztelet egyik újabb jelét szemléltük közelebről is, midőn akadémiai elnökké választását és megerősítését oly örömmel fogadta nemcsak az akadémia, hanem az egész ország. Legyen szabad ez ünnepélyes alkalom emlékére arczképét díszint lapunkat s kiemelni a pályája főbb vonásait.

B. Eötvös fiatalon lépett mind az irodalmi, mind a politikai pályára: 1813-ban született s már 1830-ban író volt, 1838-ban megírta egyik főművét a *Karhausit*; 1838-ban végezte iskoláit s 1840-ben a felsőház egyik vezérszónokává emelkedett. Magánéletét, írói pályáját, politikai szereplését ugyanazon sajtócsaládok emelik ki s mint új jelenség tűnik föl mindenikben. Mi sem volt feltűnőbb, mint e fiatal mánás, ki fényes családjá vágyoni viszonyainak megrendültével, mintegy a nép közé szállt, hogy tollával biztosítsa jövőjét. Születésénél, neveletésénél fogva az arisztokratia szülötte volt, sanyaru munkássága, demokrat hajlamai, a polgári osztály harcosává avaták. Az arisztokratia és polgári osztály, a régi és új társadalom legkitűnőbb erényei egyesültek benne s épen nem történetesség, hogy Budapesttel viseltetik iránta s annyi tisztán polgári egyesület élén látjuk őt.

Írói föllépte is új jelenség volt, egészen új elemet hozott a magyar irodalomba. A német-görög

klassicizmus romjain Vörösmarty romantizmusa emelkedett, mely nemzetibb tette ugyan költészetünket s a képzelet szabadságát hirdette, ismeretlen tájak felé nyitott utat, azonban nem minden oldalról emelhetette ki bizonyos szűkkörűségéből. — Többé-kevésbé hiányzottak belőle az európai eszmék, az emberiség legnagyobb érdekei. Eötvös „Karthausi”-ját épen e tu-

lajdonok jellemzik. Az újabb polgarisodás eszméit, kételyeit, reményeit, fájalmait és vigaszait nyujtotta e könyv s mintegy szorosabb kapcsolatba hozta irodalmunkat az európaival.

Mint politikus az ellenzékhez csatlakozott, de a sérelmi politika oly kevésbé elégitette ki, mint Széchenyit. Ő is a reform zászlóját lobogtatta és demokrataibb színezettel, mint előtte bárki. E mellett a humanizmus és philanthropia már korán följellemvonása volt mint írónak és politikusnak egyaránt. Ő szólt fel először az irodalom terén a *fogházjavítás* és a *zsidók emancipációja* ügyében s e rőpiratai egy egész kis irodalmat vontak magok után. 1843-ban főleg a városi ügyre fordítá figyelmét, polgári szavazatok segítségével remélvén a reformoknak alkotmányos uton való átvitelét. Majd Szalayval, Treforttal s Csengeryvel egyesülve, megalkotta azt a pártot, mely a parlamentáris kormányt tüzte ki fölvül s melynek közlönye az új „Pesti Hirlap” lön. E párt csekély számú volt, de műveltség- és tehetségben gazdag; az ellenzék egyik töredékét képezte, melyet maga az ellenzék is gyanus szemmel nézett, mert vagy veszélyeseknek nézte eszméit, vagy időelőltieknek, melyek könnyen az ellenzék győngítését idézhetik elő. Azonban ama nagy napon, midőn a magyar alkotmány átalakult, nemcsak az ellenzék, hanem az egész nemzet elfogadta e párttöredék elveit és törvénykönyvbe igtatta.

Eötvös kitűnő szerepet játszott e pártban s a parlamentáris kormány mellett

BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF.

küzdelem dicsőségének egyik főrésze őt illeti. A Pesti Hirlapba számos cikket írt, melyeket 1846-ban egy terjedelmes röpirattal dolgozott föl. Rendszeresen s magas szempontból tárgyalja itt átalakulásunk legfőbb kérdéseit, egy szóval, mindazt, mi az 1848-diki alkotmányban szentesítést és életet nyert.

De nem csak a politikai téren küzdött eszméi mellett, hanem a szépirodalmin is. A „Falu jegyzője” és „Magyarország 1514-ben” című regényei a legszorosabb kapcsolatban vannak politikai eszméivel. Mindkét regény demokratiai irányú, ez is, az is az alkotmány sánczain kívül álló néposztályok ügyében járult föl, emez a mult tanulságait hirdette, amaz a jelen sebeit tárva föl. A „Falu jegyzője” az első magyar regény, mely mélyreható és több oldalról rajzolja a magyar társadalmat s e tekintetben ma is versenyháttal áll. Hatása több volt, mint egy könyvé, egy tény volt, mely azt hirdette, hogy alkotmányunk régi alakjában sokáig fenn nem tartható. A rajz ugyan néhol túlzott, a művészt itt-ott háttérbe szorítja a filosofus és politikus, de az egész mű épen egy örök emléke marad az 1848 előtti magyar életnek, mint a költő rendkívili erejének.

Az 1848-diki események Eötvös kultus- és oktatásügyi miniszterre emelték. Senki méltóbban nem tölthette be e helyet. Azonban a miniszternek nemsokára vissza kellett térni az írói pályára. A lefolyt tizenhat év alatt csak egy regényt s néhány beszélyt írt ugyan, de annál nagyobb munkásságot fejtett ki a politikai tudományok körében s a tudományos, philantropiai és közgazdasági egyesületek terén. Könyvben, röpiratban, cikkekben az európai és magyar politika legnagyobb kérdéseit tárgyalta; az akadémiai közgyűléseken mondott beszédeiben nem egyszer adott kifejezést a közhangulatnak, mely csak itt nyilatkozhatott szabaddában; a Kisfaludy-társaságot ő élesztette föl, az írói segélyegyletnek egyik alapítója, az iparbank és iparegylet kezdeményezője és elnöke. A „XIX. század uralkodó eszméi” című két kötetes munkája a legkiválóbb mű politikai irodalmunkban, mely a külföldi figyelmét is magára vont. Az az író, ki az új kor eszméit oly lelkesedve hirdette, a legkérelmetlenebb bírálója e munkában mindannak, mi az új kor eszméiben tévedés vagy túlzás. A nemzetiségek egyenjogóságának kérdéséről két röpiratot írt: egy németet (1850.), melyben európai és birodalmi szempontból tárgyalja e kérdést, s egy magyart (1864.), mely tisztán magyar szempontból indul ki. A német kérdést, az osztrák birodalom alkotmányosságát, az örökös tartományok és Magyarország közti közös ügyeket hol röpiratban, hol hírlapi cikkekben és országgyűlési beszédekben fejtegette.

Mind az 1861-diki, mind a jelen országgyűlésre Buda város választottja meg képviselőjének. A jelen országgyűlésen, melyről Magyarország alkotmányának vizsgáló bizottság, tovább fejlődés, s a fennforgó vitás kérdések elintézését várjuk, Eötvös kitűnő szerepet fog játszani.

Ő pártjának nem vezére, hanem philosophja, ki számos eszmének volt kezdeményezője, melyek most kifejtésre várnak. Szelleme a mult és jövő, az emberi örök jogok és a történeti fejlődés, a nemzetiség és európaiság, a tudomány és élet szoros kapcsolatát hirdeti, azt az eszményt, melynek megközelítésétől függ leginkább Magyarország jövője.

—g—

Az első fecske.

Tavas van újra... és kitárom Szerény szobáimnak ablakát, Az enyhe lég jó illatával Minden zugát hadd járja át. A tepedésnek immár vége, Jőnek vidor, derült napok — Lám, már a nap is éltetőbben, Mosolyog arczozal mint ragyog!

Vagyón gondoltam a mezőre, A földek zöld vetésire: Ha illatát szárnyán a szellő Tavaszszal elhozna ide! Megirigyeltem a mezőnek Felső, szerény virágait: — A város zajg, míg nyílt mezőkön A bolyongás elandalt.

Magas falak, komor tetőkre A nap sem oly mosolygva süti; Mogorva arczok itt. — a réten Egész más élet mindenütt. Oitan kaszák pengnek maholnap, Nem lesz szorongás bű miatt, S vetés között a fűge gyermek Vihogva kerget nyul-fiat.

Tavas van újra... vagy talán csak Vagyó szivemben képelem? — Hányszor bizonyul altatásnak A hős legszentebb érelem! — A nap sugar s a játszi szellő Ha megcsálná is szivemet: Előttem fűge fecske illan, Ennek az ember csak híhet!

Magas falak, komor tetők közt Közönlék fecske, kis madár! Közönlék itt, hol a mezőnek Szellője olyan félve jár... Az egyszerűség köntöcsében Szeretlek, tetzel énnemek: Mikétha csöndes kis falunak Fiát látnám, ugy képelem.

Hányszor rejtőzik fényes elme Legegyseztű ruhák alá; Hány nagyság elpirulna, hogyha Nevét közzöj hallaná! Az ántudat a legszebb érdem, Ez éltet, ápol és hovit... — Boldog, ki földi életében Kevésre méri vágyait. —

Oh, milyen hön epedve várom, Hogy fészket rakj a házfalon, S midőn mást köte tart az álom, Dalod kelten fel hajnalon. Mig álomból a város ébred, S nagy-kényszerűn munkára tér, Addig mi letten még a mennyeinek Hálát adnak az életért.

Dobó László.

Az eltévedt ház.

(Amerikai beszély.)

— Uram! Nem látott egy házat erre menni?

E kérdést intézte hozzám egy emberi hang, melynek tulajdonosát a sötétben nem tudtam kivenni. Még folyvást megdöbbenve állék a szavak különössége fölött, midőn észrevettem, hogy egy kétevezős csolnak közeledik felém a parthoz. Az evezősök egyike félig kihajolt, és ismét kérdezte:

— Nem látott ön egy házat erre menni? A házak, addigi fogalmaim szerint a legkevésbé jövőmenő tárgyak közé tartottak, de most azon ponton valék, hogy az ellenkezőtől meggyőződjem.

Azalatt a csolnak egészen közel ért hozzám, és az evezős harmadszor szólított meg: „Az égre kérem, feleljen ön kérdésemre.”

— Ah! e hangot ismerem. Nem Bernard János beszél ott?

— Én vagyok Imax ur. Ez pedig itt Lif öcsém.

— Mit is kérdeztetek tőlem? Egy házat, mely erre ment volna?

— Igen, igen. De az istenért, ne töltsük az időt. Ugorjék csolnakunkba.

Eszembe jutott, hogy nem messze alább a sziklaközzé szorított folyam az enfieldi örvényt képezi. Én gyakorlott kormányos vagyok, a folyó minden zegét-zugát ismerem. Belátam, hogy hasznára lehetek a két fivérnek, a kik izgatottságukban talán észre sem vennék a fenyegető veszélyt. Bengrottam tehát csolnakunkba, és a kormányra ültem. A csolnak eltávozott a parttól, és négy erős kar evezése mellett gyorsan hasította a hullámokat az éjben, nem törődve eső-ömléssel, szélzugással és habok morajával.

Itt az idő, hogy ez éji kaland előzményeiről beszéljek.

A Connecticut folyam gyakran kiáradt ugyan, de ember emlékezése óta soha oly hirtelen, és oly terjedelemben, mint ez alkalommal. A Bernardok háza nem messze feküdt Massachuset határától, Hartfordmegyében, a „nagy folyó” mellett, mint itt a Connecticutot nevezik. Az öreg Bernard halálával fiai János és Elifalet szorgalmas művelői lettek a rájuk maradt birtokoknak, és Emilia nővérük segélyével tisztességesen ellátták öreg anyjokat, ki már munkaképtelen volt és sokat betegedett.

Az árvíz fenyegetésére az ifjak eleget kérték Bernardnét, hogy velők biztosabb helyre meneküljön, de az idős embereknél oly természetes rágaskodással volt megszokott tüzhelyéhez, és nem bírhatták rá, hogy odahagyja. Pedig az árvíz nőttön nőtt, és ifjaink — bár távolról sem sejtették előre a később bekövetkezett veszélyt, — mindent elkövettek annak megelőzésére. A fából épült ház nyílásait gondosan becsinálták, két csolnakot oldalához kötötték, a harmadikon pedig magok — öreg anyjokat Emilia gondjaira bízva, — eltávoztak, hogy a szomszédoknál hathatósabb segély keressenek.

Azonban az árvíz folyvást erősödött, és mire ifjaink visszatértek, lakházuk eltűnt, és az udvart, a hol állott, csak néhány, a vízből kilátszó élő fa jelölte. Azonnal keresésére indultak, fáradsáttalul eveztek lefelé, mindenfelé kutattak, mindenkitől kérdésös-ködték, és így találkoztak velem, a ki a természetet e borzasztón szép játékát a partron nézegettem.

Reggeli három óra volt. Az éji homály csak nevelte a vész borzalmait. Emlékeztem, hogy néhány perczrel az ifjak megszólítása előtt idomtalan és felismerhetlen tömeget láttam lefelé uszni, de még akkor meg sem gondoltam, hogy az ház lehet, melyben két gyámoltalan nő kétségbeesetten várja a halált.

Az ifjak keveset beszéltek, és minden szavok mély felindulást, minden eszméjük nagy izgatottságot árukt el. Én igyekeztem nyugodt maradni és az egyébiránt magam által is alig képzelhetett siker reményével biztattam őket.

— Az örvény ide félóranyira van — mondám nekik — lehetetlen, hogy addig uról ne ériük őket. Különböben is bizonyosan kiáltani fognak, és valamelyik bárka segélyekre lesz. Eddig is azon csodálkozom, hogy kiáltásukat nem hallottuk.

— Kétségkívül a szél és esőzugás miatt, — viszonozza János, az idős fivér. — Azonban talán jobb volna, ha nem kiáltanának. A part mentében rosz emberek laknak.

— Micsoda rosz emberek?

— A Case-ok; nem tudom ugyan magamat jól tájékozni, de messze nem lehet lakásuk. Ha igen, akkor vadászatot tartottak a házra, oly igazán, mint hogy a nap mindjárt feljön. Fiókomban három ezer dollár van elzárva, de nem ezért aggódom, hanem nővérünk végett. Case Set sokat taposta

körülte a földet s mig tisztán ki nem mondtam neki, hogy akar a holdvilágra kacsin-gózzék. Nagy fenyegetődéssel vált el tőlem.

Valóban én is hallottam a Caseok rosz hírét. Vagyonukat apa és fiu együtt eltékoztolták, és most vadak módjára, vadászatról halászatból éltek, sőt a közvélemény feltettérőlok, hogy roszabbtól sem irtóznak. Settel együtt jártam iskolába. Már akkor is rongyos, korhely, izgága volt, és vele ijesztgettük egymást. Azután ruhái és lelkületében egyaránt piszkos, durva suhaneczca nőtte ki magát, a vidéken mindonki vagy félt tőle, vagy legálább kerülte társaságát. Annál fogva természetesen találtam Bernard János aggodalmait. Az árvíz jó alkalom volt rosz emberekbünös vágyainak kielégítésére. Fel kellett róllok tenni, hogy igyekezni fognak azt felhasználni, s Bernardék házat, ha a folyamon észreveszik, ki fogják rabolni, ha csak Emilia láttára a rablásról le nem tesznek, a mi aztán még roszabb lenne.

Már csaknem félóra óta evezünk irány nélkül, csupán sejtetem után. Semmit sem használt a sötétben és a folyam medrének nagy kiszélesedése miatt, hogy a vidéket jól ismertem, kénytelenek voltunk csolnakot a véletlenre bízni, csupán gyorsaságot adhatván neki erős evezőcsapásokkal.

— Az örvényen valószínűleg szerencsésen áthaladtunk — mondám — nemsokára világosságot kell látnunk az enfieldi hidon levő őrházból.

— Nagy Istent! — kiálta János — A víz nagyot emelkedett, a ház nem fog alatta elférni, és menthetlenül oda lesz.

Szemeimet erőtelven néztem előre. Szerencsére, mert ámbár világosságot nem voltam képes felfedezni, épen jókor ismertem fel egy széles magas tömeget néhány evezőcsapásnyira.

— Le a fővel! kiálték és csupán gyors mozdulatunknak köszönhetően, hogy fejünk szét nem zuzattak.

A hid legalacsonyabb részén, a parttól néhány lépésnyire mentünk keresztül. Magunk meg voltunk mentve, de csolnakunk a hid egyik oszlopához ütdővén, csaknem felfordult és bizonyosan érzékeny sebet kapott, mert vizet éreztünk lábaink alatt.

— Le az evezőkkel! — ordíték. — Igyekezzetek, valamelyik bokrot kezetekkel megfogni és a valamelyik a hídő felé huzni.

Hallatlan erőfeszítéssel tudtuk mindig melyebbre merülő csolnakunkat a partig vonszolni, és újabb életveszélyvel másztunk fel az országotat képe ő magaslatra.

Az utór szövétnelkül közeledett felénk. — Jó reggelt, Hall ur! — szólított meg, — nem látott egy házat az éjjel erre lefelé uszni?

A jó ember csodálkozva nézett rám. Szemei megütődést fejeztek ki.

— Házat, Imax ur? Azt nem láttam, hanem tíz percz előtt valami ismeretlen tömeg uszott a folyam közepén. Épen a hid tetején állottam, és értem, hogy a nagy bolhajtásnál belé ütődik. Aztán ugy tetszett, mintha a vízbe zuhanna, de egy másodpercz mulva láttam, hogy tovább uszik. Ugy hiszen, hogy a tetejéről egy darab lötört, a többi meg tovább ment.

— A Bernardék háza volt az, Hall ur, benne az öreg Bernardné és leánya. Adjon gyorsan egy bárkát, mert a miénk elmerült, pedig sietniünk kell, hogy őket megszabadíthassuk.

A jó öreg Hall szeretett volna még kérdezőködni, de mi folyvást a bárkát sürgettük, melyet készséggel ide is adott, késedelem nélkül ugrottunk bele és lehető gyorsan evezünk tovább.

E helyen a folyam medre szűkebbé lesz

és félelmes örvényeket képez, melyeket még veszélyesebbé tesz a vasuti hid, melynek oszlopai közt nappal is bajos ép csolnakkal átmenni. Nem gondolhattam e helyre iszonyodás nélkül. Csodának lehetett nevezni, ha itt megmenekszünk. — Azonban a csoda megtörtént. Elve, ép csolnakkal jutottunk a hid alatt keresztül, és a táguló mederben kettős erővel rohanó folyam hullámainál ellenállhatlan erővel ragadtattunk tova.

— Most fiuk, báran előre. Hatford körül utólérjük őket.

Segíteni akartam az evezésben, de egyikök sem engedte, reményök visszatértével erejük is növekedett; csolnakunk ezentel nem uszott, hanem repült. Némán ültünk benne és teljesítők kötelességünk.

Végre egy kétes derengés a nappal közeledtét jelölte. Lassankint pépek lettünk a tárgyakat felismerni. Megtudtuk, hogy Windsor Locks falu irányában vagyunk, ott hol a Farmington a Connecticutba ömlik.

Egyszerre örömmel kiálték fel: — Nézzétek. Ott van!

Valóban tisztán fel lehetett a házat ismerni, a mint tiszta fehér falaival és ronc-solt tetejével a folyam közepén uszott. A két fivér hátrafordult, és az örömtől kipirult arczokkal nézte az ősi házat.

— Nézd csak bátyám — szolt kis idő mulva a kisebbik. — Mi csak két csolnakot hagytunk ott, és most hármat látok a ház mellett.

— Valóban — mondám — kis kék lobogó, sárga csikkal.

— Ezer ördög! Az a Case Set csolnak.

A sötétség vagy más akadály okozta, hogy a gazemberek ennyire elkéstek munkájokkal. A fivérek óriási erővel eveztek, s villámgyorsan közeledtünk a házhoz, melynek ablakából segélykiáltások törtek elő. Bernard János arca elszéledett, és boszu-vagyttól eltorzult. Az ifjabb fivér véresre harapta ajkait, s mindketten szótlan maradtak.

Néhány evezőcsapással a ház mellett voltunk: Bernard János göresösen kapaszkodott bele és tompa hangon szolt:

— Maradjon a csolnakban, Imax ur. — Előre, Lif!

Beláttam, hogy a szűk szobában jelenlétem csak akadály volna, a nélkül, hogy a fivérek bármely szándékát gátozhatnám. A csolnakban maradtam tehát, és keszen állva, hogy szükség esetébe segélyre siessen a fiuknak, kik gyorsan ugrottak be az ablakon.

Még nem volt eléggé világos, hogy kivehettem volna, a mi oda bent történik. Annál rémesebb volt hallgatni a káromkodás, az ütések, zuhanások és segélykiáltás hangjait, melyek gyorsan váltakozva, vagy összelegyedve az ablakon áttörtek. — Végre emberi alakot láttam az ablakhoz közeledni. Bernard Emilia volt, tépett ruhával, kuszált hajjal, sápadt arczán az iszonyat kifejezésével, a kétségbeeséstől fokozott erővel emelve öreg anyját az ablakon keresztül.

— Csak egy pillanatig, miss Bernard! — kiálték és segélyre ugorván, együtt emeltem anyjával a csolnakba. Aztán visszatértem az ablakhoz és benéztem rajta.

A haramiak kétségbeesett harcot vitak a két Bernarddal. S ez épen azon ponton állott, hogy Bernard Lifot teljesen legyőzze, midőn János, a kinek atletai termete iszonyu erőt tudott kifejtetni, egy széket felkapva, előbb az öreg Ca-e-t, aztán Setet egy-egy csapással leterítette.

— Vége! — Mondá ekkor János minden további harag nélkül, és öcsce után szomoruan lépett a csolnakba.

János dühével az orkán is lecsillapodott, és az időközben feljött nap világa engesztel-

lőleg sütött a folyam elláthatlan széleségen hõmpölygő áradatára.

Bernardné eszméletlenül feküdt a csolnakban. Mellette leánya, az élet nélküli testet ápolva, és a jéghideg ajkakra új életet lehelve. A két fiú most már a teljes kimerültség lassúságával evezett a párt felé, én elkomorodva, kormányoztam csolnakukat.

A parton megállva, borzadva tekinték vissza a folyamra, melynek közepén folyvást méltóságosan uszott a nesztelen házikó. Ellenállhatlan vágy vonzott felé. — Hátha nem haltak meg, — gondolám magamban. — Hátha életüket megmentve, az emberiség hasznos tagjaivá tehetném őket.

A fiatalabb Bernardot magam mellé véve, utána eveztem az elhagyott háznak. A szél csöndesülte, vagy más körülmény okozta-e, nem tudom, elég az, hogy a házikó mindinkább lassudni látszott, ugy hogy könnyű csolnakunkon nem sokára közel értünk hozzá.

Bernard Lif háttal evezett, én pedig a hajó farán a kormányon állottam. Épen az ablak irányában eveztünk. Ott láttam, mint emelkedik fel az ajultságából lassankint felocsúdt Case Set, és mint nyujtja esdő kezét felém, kibén szabadjótját felismerte.

Már két-három evezőcsapásnyira voltunk az ablaktól, midőn Bernard Lif önkénytelenül az ablak felé fordult. Soha sem felejttem el a düh azon torzító kifejezését, mely Set arczán előmlött, midőn társamat felismerte. Egy haldokló utolsó erejével vánszorogott apja mozdulatlan testén keresztül a falig, s egy löfégyvert elővéve, társamra célzott.

Hirtelen fordulást adtam a csolnaknak, hogy a lóvés irányából kivegyem. Azonban főlöszleges volt. Észre sem vettük, hogy a hosszú vizuitat már addig is csak csodával kibírt ház lassankint tele merült vízzel. Egy pillanat mulva egyhárszor megfordult maga körül, aztán a vízben óriási tölcserét képezve, örökre elmerült.

— Az istenért! — kiálta Bernard János — egyetlen kincsünket, minden vagyonunkat az elsüllyedt házban felejtettük.

Emilia szótlanul nyult keblébe, és onnan egy erszényt vett elő, mely a fivérek összes keresményét, s a derék nők által megtakarított pénzt tartalmazta.

Ez összege a Bernardok új házat építettek magoknak a Connecticut partján, de köből és szilárd alapra, nehogy egy új áradatban ez is vándorolni menjen.

(A „Harper's Magazin” után) K... gi.

Turkoman kegyesség.

Vámbery Ármintól.

A khokandi khánsgban fekvő távol Mergo-lanban, a vallásos buzgóság, újabban is segélypénz gyűjtést rendelt a medinai főiskolák számára. Medinának számtalan intézete van, s az iszlamezen forrásánál csak egy hemzseg a sok sovár tanuló s buzgó Korin-magyarázó, kik e kegyes foglalkozás védő paizsa alatt, édes semmittevésükben az iszlám minden részéből gyámolittatnak. Erkeznek ide ösztöndíjak a távoli Fez és Marokkóból, az algiri törzsfőnökök, a Tunisz, Tripolis, Egyiptom s a többi apróbb iszlám állam mind egyaránt megküldi részét. A Porta vetekedik Persiával a növendékek segélyezésében; az orosz védnöksége alatt álló tatár s az angol uralmat érző ind éppen nem felejtkeznek meg Medináról. De ez sem elég, még a türkoman puszták ózainak szegény lakóitól is megkivánják, hogy fillérikkel áldozzanak.

Közép-Ázsiában utaztamkor, khodza Buzurk, azon országok köztiszteletben álló szentje, nem kis bajjal négyszáz aranyat szedett össze Medina számára, ez összeg elvitelével Molla Eszad ó szentsége meghitt embere lón megbízva s ha-

bár a pénz Közép-Ázsiában mindig elitkoltatik, mint minden baj és vesztés főforrása, mégis nevezett mollah (pap), azon reményben, hogy a kegyes cselő tőket még nevelni is fogja, utazása czélját nem tartotta titokban. Bokhara, Khiva s több város, melyeken átment, valóban szaporította a pénzt, s ő azt híven, hogy a turkomanoknál is így lesz s bizván néhány nomád tudóshoz intézett ajánlól levelében, bizton belemelt a pusztába.

Gömüstepéig szerencsésen járt, de ide jöttének hírével máhájja tartalma is tudva lón; hallották ugyan a turkomanok, hogy a pénz szent cselőre van szánva, de nem igen törődtek vele. Azon volt mindenki, hogy megcsiphesse őt, mielőtt valakinek vendége lenne, mert addig a nomádok szerent, az ember jog nélküli védtelen, kit megrabolni, eladni vagy agyonütni egyáltalán szabad a nélkül, hogy ezért a tettes kérdőre vonatnék. A gazda boszúja az csak, a mitől tartanak, mert kit ő oltalmába fogadott, az ugy tekintik mint családbeli s meglehetősen biztonságban érezheti magát.

Mindezt a mi khokandi mollahnak is tudhatta, de ő bizott képmutató vallásosságukban, s így a mint egyszer reggel a karavántól kissé eltávolozott, két turkoman megtámadta s pénzt s holmijét elvette. Könyörgései, szent küldetésének emlegése, még a legborzastóbb büntetésekkel fenyegetőzése is haszontalanok voltak, még tisztességesebb ruhát is elvették s csak néhány régi könyvét s irományait hagyták meg. Így tért vissza a karavánhoz fél-műlten s rélmestelen.

Mindezt mintegy 14 nappal történt megérkezésem előtt, ez idő alatt a tettesek kitűdődván, a vallási törvénysek elé idéztettek. Szerencsém volt nekem is mint Konstantinápolyból jött mollahnak helyet nyerhetnem az ügynél, s a jelenetet, melynél mint szereplő tag működtem, nem egy könnyen felejttem el. Szabad mezőn, az ég alatt fülünk félkörben, kezűben foliások, körülöttünk nézők tolongtak. A rablók családjuk s törzsfőnökükkel együtt jelentek meg s egyáltalában oly fesztelennül viselkedtek magukat, mintha valami tisztességes ügy elintézéséről lett volna szó. Kérdezték, hogy ki rabolta el a pénzt, büszkén felelték az „Én”-t, ugy hogy én mindjárt átláttam, hogy a pénz visszaszerzése lehetetlen. Miután a többiek a Korán idézésével szóközi tehetőségüket meglehetősen kimerítették, magam is megkísértém hatni a hősökre, fölemlítvén előtűtt tettük gyalázatos voltát. „Mit, gyalázatos?” felelé az egyik turkoman „hát a te országodban megbüntetik a rablást? no, ez ugyan különös, én azt hittem, hogy a szultán, a világ ura, okosabb ember, ha nálatok rabolni sem szabad, hát miből él az ember?”

A másik mollah a Seriatall (vallási törvénynevel) fenyegette őket s a pokolban rájuk váró büntetést meglehetősen vastagon ecsetelte. „Mit nekem Seriat?” felelé a turkoman „mindenkinek megvan a magáé, te mollah nyelveden hordod a törvényt s kedved szerent csavarod el, az én Seriatom kardomban van s ott forgatod meg, a hol karomnak kívánatos!” Sokszor hiábavaló intés s az agg szaklók tanácskozása után gyűlésünk bezáródott a nélkül, hogy eredményre juthattunk volna. A turkoman pénzével odább állt, s azt nem a mediana növendékekre, hanem fegyverek szerzésére fordította.

Mollah Eszad meg elbusulva haza ment Khokandba, azon keserű tapasztalást vivén ma-

gával, hogy bár a turkomanok magukat igaz-hívőknek tartják, de azért mégis ők a föld legsötétebb lelkű kafirjai.

A budai zugliget.

Mig Pest büszke palota-sorával tündöklök a Duna bal partján s nagyvárosias zajgásával betölti az utcákat; mig itt művészet és szorgalom teremtek a sétányokat s a homokot lekötő városligetet, mesterséges szigetével s drága ásatásu tavával: az alatt a jelenkor gyermekével, Pesttel szemközt levő zajtalan, ősz Buda, válaszfal gyanánt áll a királyi folyam s azon paradicsomi vidék közt, mely túl a kőhálmokon tárja ki kies dombjait, elragadó kilátásu magaslatait, árnyas berkeit, csendes völgyeit, s a sűrű lomb közl kikandikáló, vagy partokra épített, szabadon álló nyaralóit.

A levegő lanya, s hajnali fuvalma alatt vigan hajlong a fa dús lombzata. Lerázva magadról a munkának szánt, kélrelehetlen hétköznapok egyikének szigorát: korán reggel kibújás párnáid alól, a házmesterrel kinyitottad a kaput s a még csendes utcán, melynek némaságát legfőlebb a tejárús-és zöldéségek szekerek csörömpölése zavarja meg: a lánchíd-térre sietsz. Ott várnak barátid, kikkel előttevaló este e helyen találkozni ígérkedél s a nyitott, négy-ülékes bér-

kevés a rét, de annál több a legelő, s a bokros részletek közt buja növényzet tenyész. Hol a mésző sűrűben mutatkozik, ott egyes sziklafalakak s apróbb barlangok is találunk. Ha vízdús patakok szegnek e vidéket, éltetve s üdítve azt: a budai hegység a leg több közephegyességgel egy sorba lenne állítható; de aztán annál számosab-bak a legbájosabb távlatot nyújtó pontok, melyekkel lépten-nyomon találkozunk Buda mögött.

Először is a Laszlovszky-major, a zugligeti nyaralók legelése mellett hajtatsz el, de kissé lankadtabb tempóban; ennek több oka van. Itt állomásoknak a számos társaskocsik, bér- és magánfogatok, mert e ponttól gyalog szokta az ember utját folytatni s többnyire itt is szállnak le a kirándulók; második ok tán az, hogy a jó karban tartott, de árnyatlan ösvény aljában fölki-gyöző kocsitú szerföltött göröngyös s mód nélkül megkínózza a lovakat, annál is inkább, miután a Laszlovszky-ig vezető út sem a legsimább.

Vagy gyalog, vagy hintón, mindegy, de elvégre eléred a „fácán”-ról, balról az első kis gyarmatot, mely több vendéglőből s nyaraló-csoportokból áll. S miután minden költői hajlamunk ellenére, első ízben is a prózának kell adoznunk, hatalmas reggeli rendelünk: friss tejet, tejfölt, apró retket, írósvajtot vagy kávé; s miután az új bérő, ott ur, nem csak jeles konyhát, jóféle borokat, hűsen tartott kőbányai sört, hanem viruló pinczérnöket is tart: kedélyednek megszerzed a kellő hévpon-tot, mely a természeti szépségek befogadására a legalkalmasabb.

A „vadász-udvaron” kesztyű fővényes, sűrű lombzatu fáktól szegélyezett út viz azon gesztenyefasorhoz, mely a „vadász-udvar”-t a „disznó-fővel” összeköti.

Rút név, de fölséges perspectiva. A nap most emelkedik az ikerfőváros tornyai fölé, melynek csucsait megaranyozza. A háztenger fölött violaszinnel váltakozó borbórázat szívi varázsfátyolát, mig a bűvös közből szelid hajlásokban csillámlik föl egy széles ezüstszalag, s egy vesztegnek látszó pont, mely mögött az elmaradó kék füstfelleg a mindinkább tisztábbá, átlátszóbbá váló reggeli légen, apró foszlányok gyanánt mosódik el. Az ezüstszalag a Duna, a füstfelleg pedig nem veszteg, sőt gőzerővel zakatoló, hatalmas hajónak kirtőjéből ömlik ki. Ha elfáradtál, a fensikra érve nyugpadot lelsz, s ha a sörnél s bornál többre becsülsz a hús forrásvizet, ott bugyog a „disznófő” udvarán; s fővárosi létekre meríts belőle, mert lenn, azon kőhálmaz közl nem serken föl ily enyhítő s jóízű, hanem kemény, emészthetlen, mézstartalmu, ammoniakos kutviz.

Innen aztán szerteszét kalandozol; amott a kies fekvésű kápolna, mely a Svábhegy és hármasforráru hely nyergére van építve. A fának arányai nem rövidültek még meg s így tán érdekesebb lesz a 2/3 arányra fekvő Budakeszi-be bepillantani. Emberséges németek lakják azt s ha feleségeik s lányaik nem is valami szépek, elmondhatjuk ezt patriarchalis szokásaikról, tisztán tartott portáikról s szorgalmukról.

A vidék itt is oly szépséggel teljes, de, noha miveltebb, ugyszólván zárkózottabb természetű. Gyönyörű leshegyekkel, titoktartó sűrűségekkel bővelkedik itt a liget s tán ez az oka, hogy ama csalitból rövid időközben két bérkocsi vágat le a lejtőn, melyeknek egyikének halvány ifjú ill harmad magával. Ha nem csalódól, a homlokára kötött fehér kendő piros foltokat mutat. Csak nem

vittak tán párbajt e helyen? Úzzuk el e rút gondolatot — hisz mulatni jöttünk ide.

Egy kis szünet után visszatér a „disznó-főhöz”; nagyon távolra nem megy el tőle, mert itt akarsz megebédelni. Jobbra egy kis völgy nyílik, melyre, mintha csak báronypárnákkal volnának kárpitozva oldalai, baj nélkül lehempergetheted magad. Tíz percnyire van ide a „mennyország”, azaz a „Himmel”, mely ismét újabb változatban tárja eléd a fönn vázolt panorámát. A budai ormok egy pontján sem sorakoznak ily festőileg az egymás hátán álló hegyek, mint itt, noha a Jánoshegy e tekintetben első helyen áll. Ismét visszatér a Norma-fa, egy óriási bükknek terebélye alatt élvezted a „csillag-völgy” elragadó panorámáját. Mire meghittél, a „disznófő” kincses kamrájából hordanak eléd ételt-italt finom terítők asztalokra, s még le sem hajtád jóformán a paradí-vizet vegyes, pezsgő boros pohárt: valahol hátad mögött megzendül a buda-órai vagy páti kis cigánybando, vagy valami vándorló tyroli dalnokpárnak hárfával körülpengett jodlere. „Ez rosz, a másik még roszabb; de rózaszínű hangulatod harmoniává olvasztja a legpogányabb zenét s huzatod a purdőkkel mindalális, s mert többed magaddal vagy, ebéd után, kedélyes quaterkázás s jóízű szivarozgatás közt: rákezditek ezt vagy azt a nótát.

A fő kissé kábult, a jókedv kijajlotta már magát — egy kis szundítás a közel eső liget dagadó pázsitján aligha nem lesz inyedre. A fűben szőcske fűrészelget, hosszú lábu, üvegszárnny s vékony testű szitakötők zizzelve röpkednek körülte, a napfényben ide-odalebegő aranyos rovarok álomhozó szongása nehéz pilláidat lezárja s csak fölig, csaknem álmódva mosolyogsz adomából ki nem fogyó pajtasod élcezen, melyeket az asztalnál harsogó kacajjal jutalmaztál volna meg.

Mire fölébredtek, a nap leszállóban s ugyan-csak mögöttetek jár már. Szaporán fell! Hol van még a „szép juhász”, a „Ferenchalom” stb.? Árkon-berken keresztül, keskeny ösvényeken érjük el a zugliget ezen pontjait, miáltal folyvást a jobbról és balról élénk táruló, szépségekben kifogyhatlan, messzire nyuló virányos torkolatokban, erdőszél árnyában sötétlő vagy verőfényben ragyogó, pázsitokban gazdag tájképet látjuk magunk előtt.

A „szép juhásznehéz” ezimzett vendéglőről azt tartja a regényes történet, hogy ide Mátyás királyunk sűrűn járt ki budai palotájából, még pedig, mint legjobban szerető, vadásznak vagy vándorló tanulóknak áruhájában; mert hej! szépségelánya volt a királyi nyájak öreg juhásznak. Hódított ő egyaránt törököt s hajadont, a csatasíkon s a „Vértés vadonában”, Budán s Buda mellett.

A szép juhász né regényének utolsó fejezetét a krónika nem jegyzé föl, csak a kies vidék hirdeti, hogy itt őrzé ő is egykoron, mint az ókor királyainak leányai, az ifjú magyar fejedelem s öreg atyjainak juhait. Most vendéglő hivatgatja az arramenőket, mely ez idő szerint a jeles fényképek, Borsos és Doctor tulajdona, s mert a természet bájának és szükségének váltakozva kell megfelelnünk: a szabad légen s az élénk

testmozgás által szokottnál erősebb étvágyunknak itt is megadjuk a magát.

A testvér fővárosból, a délután folytán, számosan jöttek ki a zugligetbe s csaknem minden bokor mögül vidám csoportok tűnnek elő. A gyermekekül ez egy részben az öregebbek zajosab-bak, a szabad természetben a félénkebb nő is leveté magáról a város szigorú törvényeit s egyik vagy másik urnak karjába fűzi a magát, vagy dévajkodva kergetelözik velök, pedig a „promenád” alig billenti meg fejét, ha azon urak egyike, kikkel e perczben czikázik, nagybókolya emeli meg előtte kalapját. A városban így szép,

A farkas.

a szabadban amugy jó; ezt a „civilisatio”, amaz az ösztön, a kedély, az öröm parancsolja, melyek eddigél, hála istennek, még nem civilizáltak meg.

A távolból bizonyos időközben a völgyek s hegyek által sokszorozott dördületek hangzanak át hozzánk; nyilván vadásznak vagy cselba lönek ott; amonnan meg erőzes férfiaknak teljes akordjait hordja át hozzánk a kedvező esti fuvalom. Bizonyosan dalárdá.

A nap alaszállott, s a városnak homályba

nagyon is ábrándossá akarna válni. Szerencsére a numero 47-es szinten nem tölté el hiába az időt. Borralaló csakugyan borralaló volt s a vigfiakker nagydanólva biztatja pihent tálosait. Még egy rövid fölőra — s kapud előtt vagy.

Forgó János.

Képek az állatvilágból.

V.

A farkas.

A farkas sokkal ismertebb dűvad nálunk, hogysem hosszas leírása szükséges volna. Ez erős testalkatu husevő, Anglia és Németország kivételével, honnan kiirtatott, egész Európában el van terjedve. Legnagyobb számmal jön elő Oroszországban, Galiciában és hazánkban. Főleg sűrű hegyi erdőkben tartózkodik s oly nagy kiterjedésű teréken, melyek kevéssé lakottak és rejthetűl szolgáló nédasakkal birnak. — Jellemző vonásai: gyávaság, alattomoság párosulva vérengző kegyetlenséggel, mely tulajdonait járása, tekintete, szóval egész magaviselete elárulja.

Külsőjét tekintve, sokat hasonlít a kuvaszhoz, csakhogy teste erősebb és hosszabb; feje nagyobb és vastagabb; lábai pedig hosszabbak. Hossza 3 1/2-4 lábnyi, oda nem számítva 1 1/2 láb hosszú, alácsüngő, bozontos farkát. Színezete szenyves sárgásszürke, taláthatók azonban vörhenyesek, világos szürkek és sötétbarnák is. Rövid füleit fölhegyezve szokta hordani; szemei részut állanak, mi által tekintete még több alattomoságot és álnokságot tüntet fel, mint a mennyi abban rejlik. Alkapsai erősek s hatalmas fogakkal fegyvereztek; nyelve hosszú, érdes. Érzékei közül kiválóan kifejtettek a látás, hallás és szaglás. Hangja tompa vonítás, melyet különösen éjen át hallat, mikor portyázní indul és mikor éhség győtri.

A farkas nyáron át magánoson, elvonulva él s csak is éjjel jár ki szákmány után, télen azonban csoportokba seregelve ösze s társaságba mér-földekre barangolva járnak préda után, még

pedig nemcsak laktalan helyeken, hanem tanyaakra és falvakba is betörnek; fölkeresik a sertéscsordákat, juhnyájákat, sőt a magános vándort is megtámadják. — Erdőkben különösen özeke vadásznak, kivált ha a mély hó fölül jégkéreggel bir, mivel az, az őz alatt minden lépésre betörve ez állatot nemcsak gyors futásában gátolja, hanem egyezsemind kifárasztja, minek következtében kevéssé sebes, de kiertartó üldözőjének áldozatává lesz. Rendkívül óvatos levén, s mint szimatot vez, vagy a legkisebb gyanus zajt hallja, azonnal menekésben válnak ki.

Budai zugliget: Kilátás a Normafától, Csillagvölgy. — (Keleti Gusztáv rajza.)

hanyatló körrajzait, a szelid méltósággal kelő hold zománcozza be bűvös, kéklő ezüstjével. A nyaralók, éjszától, erdő s háttérükből költői derengésben válnak ki.

S az a hosszú, fehér ló vonal a dombon túl? Oh, ne kérdezzétek! Menhelyet építenek ott azoknak, kiknek szellemét éjszaka fődi — az a lipótmezei tébolyba. Épüljön föl minél előbb és soha senkinek ne legyen rá szüksége.

Az óra éjfél felé jár; minden csendes. A hold magasan uszik az ég boltján, a bérkocsi ablakán élesebben surran be az éji szellő. Kedélyed mintha

Irodalom és művészet.

Uj regény. K. Papp Miklóstól „Egy szép asszony története” című két kötetes regény jelent meg...

Utórajzok. Asboth Jánostól „Egy bolyongó tárczából” című két kötetes utórajz jelent meg...

Uj zeneművek. Huszonöt magyar népdal- és zenei érdekesség dalgyűjtemény jelent meg...

Uj lap, a székegyházi. Egy új néplap van keletkezében, mely „Székely néplap” címmel...

Máramaros. A „Máramaros” című lap továbbra is fennakadás nélkül meg fog jelenni...

Egyház és iskola.

Pesten a Teréz-külvárosban alapítandó háromosztályú öndólló reáltanoda tervezetét...

Az eperjesi ág. hitv. kollégium építési alapja javára engedélyezett tárgysorsjáték után járó 10%-os egész sorsjátéki illeték...

Egyházi javak közös biztosítása. A tisztán-innemi helyi hitvallású egyházkerület, mely az elmúlt évben az egyház-közösségekhez tartozó épületek, mint templomok, imaházak, paplakok, iskolák stb. egyes biztosítását megszüntetni...

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

Az aprópénz eltűnése. A múlt héten nem kis fennakadást idézett elő a forgalomban. Az ugynevezett ezüst-hatosok egyszerre eltűntek...

négyfelé. Most tehát, legalább fővárosunkban, újra szerepelnek a fertálybankok. Minthogy pedig az aprópénz hiánya által a kiskereskedés tetemesen akadályozva van...

Az összes bankjegyek mennyiségéről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az idei tavaszi lövészgyűlésről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

A pesti tornaegylet zászlószelvénye ünnepélyére a zászlóanya tisztjét b. Sennyey Pálné vállalta el.

Balesetek, elemi csapások.

A Szent-Gellért-hegyről a múlt vasárnapra virradóra egy szikladarab ismét lezuhant egy házat bezuott. Szerencsére emberélet nem lett e balesetnek áldozata.

Az összes bankjegyek mennyiségéről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az összes bankjegyek mennyiségéről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Az összes bankjegyek mennyiségéről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 fót.

Mi újság?

Majláth György udv. kancellár) május 7-ikén fővárosunkba érkezett.

Vörösmarty szobra a negyedik költői szobor a hazában. Az első, Berzsenyié, fölláttatott 1860-ban Niklán. A második Kisfaludy Sándoré Balaton-Füreden 1862-ben. A harmadik Kőlcseyé Szatmáron, fölláttatott a múlt évben. A negyedik a „Szózat” szerzőjé Székess-Fehérvárott.

Kirándulás Visegrádra. A pesti dalárda és tornaegylet az ideán is kirándulást rendez a visegrádi romokhoz, mint a múlt évben. A tavalyi különösen sikerült és sokak előtt még most is kedves emlékekben van. Az ideai kirándulás gőzhajón a hó 27-kére van tervezve.

A császárfürdői első nyári táncszertély) május 30-ikán lesz. A rendező bizottság már megalkalta s mindent el fog követni, hogy a táncszertélyek lehetőleg fényesek legyenek.

Az új országúton) egy aranylánczot találtak. A károsult a kapitányi hivatalnál átvetheti.

Egy magyar huszár a régi burkus háborúban) Galambfalvi vöröscsákós huszárhadnagy hogyan fogta el Nagy Fridrik burkus király vasoráját? O biz Fridrik tábora közelében tanýzár, a Galambfalvi csak nyaksebesüléssel menekülhetett társaival vitéz védelem között. Sebésztől eredet nyakmereséggel ezután még sokáig élt. Az ekkor szákmányul esett sok ezüstkanál, kés, villa, valamint Nagy Fridrik szelencéje stb. 1848 előtt még megvolt, de most a vitéz huszár unokájának (Bürkösön, Erdélyben F.-Fehérmegyében) csak a királyi arólyoz látható: a beszőtt, pohár, tányér, kés, villa stb. királyi jelvényekkel. Ezen hős huszárnak eme történeti emléket legújabbban az erdélyi múzeumunk ajánlotta fel az örökösök.

Szuk Róza gondokamitőviszónk) ki az ideai hangversenyidőnyben Párisban időzött, ott a legnagyobb kitüntetésben részesült a hangversenye egyike volt a leglátogatottabbaknak, az utóbbi napokban Amsterdam- s Hamburgban hangversenyzett a legnagyobb sikerrel. Művészi játéká a legelőkelőbb főrangok teremt nyitja meg számára. Párisban Mathild hercegnőnél játszott.

A budai tábormező) és vasuti indóház néhány nap óta igen érdekes látványt nyújt. Rend szerint néhány száz ember szokott ottan összejönni, akik részint az ott tábortól katonáktól buszogatnak, részint megveszik a szabadságosok polgári ruháit. Mikor aztán a vonat elrohog, szétűnik a tarkálló sokaság.

A budai gőzvildgítás) hír szerint a jövő Sz. Mihály napján lép életbe.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 19-dik számához 1866.

Kőlcsey szülőházáról. Egy levelező megczfolja ama hírt, mintha Kőlcsey szülőházát Sződemeteren pálinkafőzdémre alakították volna át. Levelező jól ismeri e házat, s annak jelenlegi birtokosát. Az épület most is jó karban tartott urilak, s tulajdonosának — Toka Samu urnak — eszében sem volt pálinkaházzá alakítani, sőt jól ismeri az épület becsét, s az a terve van, hogy a falba, azon helyre, hol Kőlcsey született, márványtáblát fog tétetni, aranyos betűkkel vésetvén rá a születés napját és évét. Levelező egyszermind azt is említi, hogy Közép Szolnokmegyében megpendült volna az az eszme, miszerint Kőlcseynek, születése helyén szobrot emeljenek.

Zászlószelvény ünnepély. A verseczi dalárda pünkösdben zászlófelavatási ünnepélyt ül, melyre Krassó, Temes és Torontál minden dalárda hivatalos. Külön csarnokot építenek e célból, melybe 1000 hallgató fér; a dalrók számát pedig 200-ra tezik.

Magyar győztesek a bécsi gyepen. Bécsben május elseje ünnepe alkalmával a Freudenau-ban tartott lövészgyűlésen — melyre a bécsi nagyvilág pompás fogatán kivonult — a freudenau díjat Haupt főhadnagy lova nyerte, lovasa Varga szászados. Gr. Károlyi Gyula Büszkéje, melyet gr. Eszterházy Miklós lovagolt, harmadiknak érkezett be. Ugyane fiatal sportman szerencsésen a tribune-díjnál, melynél „Count Ivan” nevű lova lett az első, ugyancsak Eszterházy Miklós gr. által lovagolva. A versenyen császári Ő Felsője is jelen volt.

Az aradi dalárduknépe) a daleyetek már eddig is számos taggal jelentektek. April 15-ig a következő dalárdák jelentették be magukat: Békés 27 taggal, Buda 80, Bicske 6, H-Büszörmeny 12, Debreczen 21, Eperjes 24, Érsek-Ujvári 5, H.-M. Váserház 20, Jászberény 30, Komárom 22, Kecskemét 36, Kun-Sz.-Márton 4, Kun-Sz.-Miklós 18, Losoncz 12, Lugos 24, N.-Váradi 17, Pesti nemzeti dalkör mintegy 40, Pest-budai dalárda mintegy 50, Promontor 12, Perjámos 20, Rima-Szombat 24, Szeged 22, Szentes 18, Versecz 13, Zombor 27, a debreczeni és sárospataki főiskolai énekkar s a nyiregyházi daleyetek még határozatlan számu taggal, a nagy-kiszvási pedig képviselőket küld. Eddig tehát a megjelölésre s a dalárduknépek közreműködésére összesen 300 egylet mintegy 600 taggal jelentkezett.

Tünemény. Mint a „K-k” írja, folyó évi aprilis 28-án este 9 órától kezdve csaknem 11 óráig Kolozevár lakói rendkívüli és a maga nemében egyetlen égi tüneménynek lehettek tanúi, minőhöz hasonlóra a tudomány évkönyvei alig emlékeznek, szombat este ugyanis a holdnak gyönyörű udvarai voltak, 2 vak- és 4 szivárványszínen ragyogó ellen- és mellékholdal. És épen ez utolsó jelenség teszi páratlanul a tüneményt.

Vörösmarty szobor fényképei. Vörösmarty székes fehérvári szobrárt, a majdan körülötte készítő vasárnapot javára fényképeztek. A szobor háromféle alakban van fényképezve: látogatójegy alakjában, melynek ára 20, közép nagyságban, csinos papír-diszkeretben, melynek ára 60 kr. és nagy alakban szintén csinos papír-diszkeretben, melynek ára 1 ft. Nagyon megrendeléseknél 25% engedetik. Vállalkozók a jövődelem 1/2 részét a szobor körüli díszes kert rácszata költségei fedezésére felajánlák a bizottságnak. Megrendelések az ár beküldése vagy utánvétele mellett „Pribék és Társa fényképezőknek Székess-Fehérvárott” cím alatt intézendők.

Fényképezési büvészet. Pár hóval ezelőtt a fényképezésnek sajtósága módját fedezték föl Berlinben, melyet azután fényképezési boszorkányságnak s „varázsfényképek” neveztek el.

Az ily czim alatt megrendelt képek különös mulatságra adhatnak alkalmat, mert a kiadott fénykép csak egyszerű fehér írópapíros, s ha e tisztá papíroszt, melyen a képek nyomma sincs, egy másik hozzá mellékel, s II. számmal jelölt fehér írópapírosba takarják, s leöntik közönséges kútvízzel, rögtön előtűnik az arczkép, meg pedig tisztán, s a legnagyobb élethelességben. Néhány órai közönséges vízben áztatás után pedig a kép állandósága is biztosítva van. Ily fajta képeket már jelenleg egyik jelesebb pesti fényképezőnk is készít: Szentkúty István (keresési ut 65. szám alatt), s medaillon nagyságban 100 db. ára csak 5 ft., mely képeket külföldön jelenleg a levél belsejének tetejére is szokás ragasztani. — Szentkúty különben is a szakukban avatottabb fényképezészeink sorába tartozik, s fényképei, tisztaságukon kívül még olcsóságuknál fogva is ajánlhatók.

Halálhíradás. Özv. gr. Széki Teleki Ferencné, szül. muraszombati gr. Szapáry Leopoldina grófnő, csillagkeresztes bölg. f. hó 3. dikán, életének 73-dik évében elhunyt.

Halálhíradás. Fillinger János, az ismert jogászkövész tulajdonosa, kinek helyisége a múlt időkben nem egyszer az ifjuság gyűlőhelye volt, e hó 9-én éjjel meghalt.

Adakozások. Inéséggel küzdő bukovinai magyar testvéreink fölségeléseére a Vasár. Ujság szerkesztőségéhez beklidetett:

XIII. közt. Nagy-Tótfaluruól többen Kontra Sándor s. l. elkész által 4 ft. — Szováthról többen Somogyi Sámuel egyházi gondnok által 10 ft. 52 kr. és 1 darab egyftos ezüstpénzt.

Összesen 14 ft. 52 kr. és 1 db egyftos és 4 db. kétforintos tallér, 2 db. cs. arany, 3 db. kétforintos tallér, 2 db. egyftos és 4 db. ezüst huszas.

Az eddigi I. — XII. közt. közzétett begyűlt összesen 1089 ft. 83 kr., 2 db. cs. arany, 3 db. kétforintos tallér, 2 db. egyftos és 4 db. ezüst huszas. (Az egyes adakozók: Nagy-Tótfaluban: Kovács Máté 10 kr., Tóth Péter 20 kr., Harsányi József 10 kr., Kiss Sámuel 10 kr., Kovács István 10 kr., Konyhás József 10 kr., Kovács József 10 kr., Kiss Imre 10 kr., Kiss Mihály 10 kr., Csoma János és neje 20 kr., Simon Pál 10 kr., Bonyhádi András 10 kr., Czani József 10 kr., Bodi József 10 kr., Kaufér Ignác izraelita 20 kr., Varga Ferencz 10 kr., Dosi Samu 10 kr., Imre Antal 10 kr., Konyhás Soma 5 kr., Konyhás Maszaly Ferencz 10 kr., Konyhás Péter 10 kr., Konyhás Béni 10 kr., Kovács György 10 kr., Kiss Varga Samu 20 kr., Csepeli József 10 kr., Tovóli István 10 kr., Kiss Károly Ferencz 10 kr., Tonesó Ferencz 20 kr., N. Konyhás Péter 20 kr., Aprókos adakozás 14 kr. Ezen összeget egyvalaki kiegészítette 4 forintig. — Szováth: Készpénzt adtak: Szováth községe 1 ft., Ref. egyház 1 db. egyftos és 40 krt, Váradi Gerson 20 kr., Sz. P. 1 ft., Biró Mihály 8 kr., Bányai Sándor 4 kr., Gál Lajos és Imre 7 kr. A többiek gabonát adományoztak, mely eladtván, 7 ft. 73 krt jövedelmezett.)

Adakozások. A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult héten beklidetett: Az erdélyi mezősgyei szülőköltség számára: ujabban: Dobsináral az ottani kaszinó Dobay Vilmos elnök által 30 ft.

Nemzeti színház.

Péntek, máj. 4. „Leár király.” Dráma 5 felv. Irta Shakspeare. Ford. Vajda P. és Egereszy G. Szombat, máj. 5. Uj betanulással először: „A büvös vadász.” Opera 4 felv. Zenejét szerz. Weber. Vasárnap, máj. 6. „A cigány.” Vig. 4 felv. Zenejét szerz. Weber. Péntek, máj. 7. „Egy millió.” Vig. 4 felv. Labiche és Delacourt u. ford. Szerdahelyi K. Kedd, máj. 8. „A büvös vadász.” Opera 4 felv. Zenejét szerz. Weber. Szerda, máj. 9. „Coriolan.” Dráma 5 felv. Irta Shakspeare.

HETI-NAPTÁR.

Table with columns for Hónapi-és hetinap, Katholikus és Protestáns naptár, Görög-orosz naptár, Izraeliták naptára, N a p (hossza, kel, nyug.), and H o l d (t. p., ó. p., ó. p.).

Csütörtök, máj. 10. „Fra Diavolo.” Opera 3 felv. Zeneje Aubertól.

Szerkesztői mondanivaló.

8234. N. Szeben. Sz. V. Nagyben megörvendünk a barátságos meglemekezésnek. A nagybecsi küldeményért szives köszönetünket. Kép és czikk egyformán jelesek. Sietni fogunk.

8235. Pápa. R-vi. A kép még nincs kezünkön, de a czikk megerkezte után most már elhozhatjuk; a kívánt időre azonban valószínűleg már elkészült.

8236. Debreczen. L. L. A panasz egyelőre az illető szerkesztő-eghez küldtük, honnan a sérelem orvoslást bizon várhatjuk.

8237. S. S. Jó gondolat volt elküldeni; ugy is rég óhajtottuk. Bizonyos határidőt megszabnunk lehetetlen. Nem ígérünk semmit, hanem azért — itt lesznünk.

8238. K. Lóna. Csakugyan két kép van itt, de elcsúfolta fogva csak az egyik volt figyelmünk föbb tárgy. Örövendünk, hogy nézetünk és részben találkoztak.

8239. O. Szóny. M. G. A meglepetés annál nagyobb, mert az előrehaladott évszámban már szinte nem is vártuk. A „paprika” kissé sok, de azért „non timeo Danaos et dona ferentes”

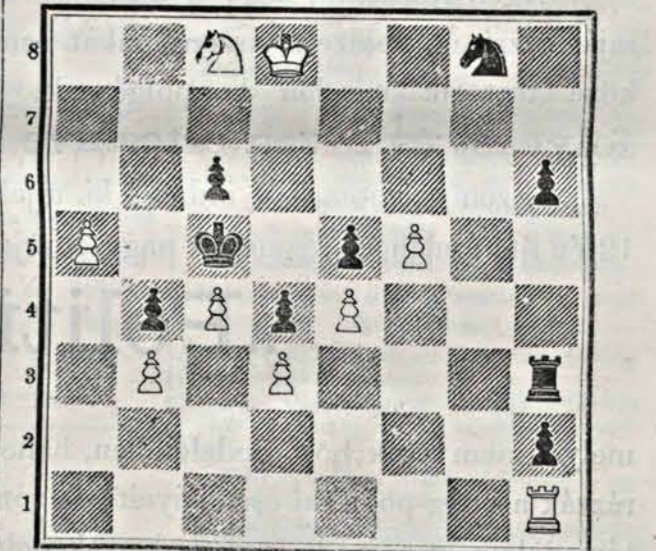
8240. Hanva. Megjött az. De miért minden kíséret nélkül, néma egyedülvalóságban? Vagy talán valami „vasár és ünneppap” jött közbe? Szóval, várjuk a tudósítást a „helyzet felvétel”-éről.

8241. S. Sz. Győrey. Sz. L. Sz. vükből óhajtuk mi is, hogy „kebelében a viharzúsg végre lecsendesüljön”, de azért a jó szándékkal írt végre verset nem közölhetjük.

8242. Szeged. B. G. A szándék s irány a lehető leg-nemesebb s teljes rokonszenvenként bírja. Bár csak a kivétellel s külföldi máj is ki tudnánk egyezni. Valami módon kieszközöljük, hogy a jó gondolat kárba ne vesszen. Nem sokára lesz rá külön alkalmunk.

SAKKJATEK.

332-dik sz. f. — Anderssen-től (Boroszlóban). Sötét.

Világos.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond. A 327-dik számú feladvány megfejtése. (Márki Istvántól, Pesten.)

Világos. Sötét. 1. Vb5-d7 f7-f6 2. Vd7-h7 Kg6-h7 3. He4-f6-mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fulöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pozsonyban: Csery Gábor. — Debreczenben: Z. I. és F. B. — T. Abadon: Weisz A. — Miskolczon: Czenthe József. — Eperjesen: Brósz Károly. — Vizesréthen: Terray Pál. — Pesten: Rakovszky-Vagyon Judit.

Melléklet: Előzetési fölhívás a Politikai Ujdonságok négy vagy hét havi folyamára.

TARTALOM.

Báró Eötvös József (arckép). — Az első fesze. — Az eltévedt ház. — Turkeman kegyesség. — A budai zuglilet (két képpel). — Képek az állatvilágból (képpel). — Ásványtermelés és bányáipar. — Egyveleg. — Tárház: Vörösmarty-ünnepély Székess-Fehérvárott. — Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedelem. — Közintézetek, egyletek. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Adakozások. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő Pakh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

TRUPP és STRUSCH

első magyar

VARRÓGÉP-GYÁRI RAKTÁRA

Pest, nádor-utca 20-dik sz. a., a Széchenyi-tér sarkán.

1594 (3-4)

Ezennel bírák vagyunk a t. cz. családok és üzreknék tisztelttel jelenteni, hogy a fentebbi cég slatt egy varrógépyárt állítottunk fel. Ameriká, Páris, London és Németország legnagyobb gyáraiban szerzett tapasztalásaink azon kellemes helyzetbe hoznak, szintoly jó és tartós munka mellett a gépeket 20% kal jutányosabban előállítható mint a külföldi gyárosok. — A gépek tartóssága valamint a t. cz. közönség megnyugtató-sára 2 évi írott biztosítékot nyújtunk s egyuttal ovakodásra intük oly ügynököktől, kik a vevő kecsgeté-ére 5 évi jóállást ígérnek, mit azért sem tehetnek, mert még Amerika leghir-sebb és leg-nagyobb gyárai is csak 1-2 évi jóállást nyújtanak.

Ez alkalommal tudjuk a t. cz. közönséggel, hogy varrógépek egyes alkatrészei, ugymint díszítési láncolatvarrók, szegők, szalagfoglalkók, szalagfelvarrók, kappszegők, zsinór-varrók sat. készletben tartatnak, valamint mindenféle javításokat jutányosan ívállalunk.

Raktárunk el van látva továbbá varróit és ezernafélékkel, s elvállalunk minden varrási munká-kat a lehető legelőssébb feltételek mellett.

A varrásbaní oktatás ingyért eszközöltetik. Tisztelettel
TRUPP és STRUSCH.

KÁNYA JÓZSEF

(előbb Böhm és Kánya)
Pesten, József-tér 10-ik sz. a. ajánlja

minden évszakra
dúsan ellátott
legujabb bel- és külföldi
női-divatáru
raktárát.
1608 (5-12)

LISZKAY FERENCZ PEZSGŐ-BORKÖVE.

E pezsgő-borkőnek számtalanok ál-tal való használata s azon sikeres jó eredmény, melyről mind nki tanuskol-batik, ki csak az egyszerű pezsgő-po-rokat igénybe vevé indított a-ra, hogy a nagy közönségnek tudomáéia int-tassam, ama buzgó óhaját-sal, hogy mindazon szenvedő embertársaimon se-githessék általa, kik akár az aranyér-kellemetl-n bántalmaitól gyötörtettek, akár gyomorgyengeségben, avagy gy-a-kori csomórben, sárgaságban, tartós fejfájásban, sörvésben, s mindazon ba-jokban szenvednek, melyek a gyomor-defektusai által idétetnek elő.

E pezsgő-borkő kiemelendő előnye az, a mi az ugynevezett finnyás-bete-gekre igen kedvező: hogy a szeldiczi pezsgőknel nagy mértékben kelte-metebb ízűek, könnyebben bevehetők és sikeresebb hatásúak! — mely ál-lításról egyebiránt tanuskodjanak a maga idejében mindazok, kik haszná-landják.

Kaphatók egyedül B. Újvá-ro-son, Debreczen mellett, a „sz. három-ságho-“ czimzett gyógyszerárban.
6 adagos csomag ára 50 kr. — 12 adagos csomag 1 ft. használati utasítással.

Különösen kiemelendő a migrán el-teni nagyserű hatása!!! 1587 (7-8)
LISZKAY F. gyógyszerész.

Titkos 1519 (11-12)

betegségeket

még makacs és tüdült bajokat is úgy kórodában, mint magán gyakorlat foly-tán több ezer betegen legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nél-kül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gatlaltának, gyöke-re-sen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos
Pest, király-utca 27. sz. Medets-házban, 1-ső emelet, délelőt 7-9-ig, délután 1-4 óráig
Díjazott levelekre azonnal választatnak, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek.

Hirdetmény.

Békesvárosa mint tulajdonos részéről köz-hírre tétetik, miként a községi téglaszárító és cserépyárt, összesen 60° bosszu, deszkával fedett épülettel, egy cserép- és téglaszegő 6 szelelőlyukra, cserépfödéllel, mely mint-egy 100,000 téglát s cserépet éget egy al-kalomra; minden a gyárhoz tartozó műsze-ekkel, 54 hold 1100 □ öles hold majorsági földdel több évekre haszonbérbe adandó.
Hogy mily keledőségre számíthat vállá-lkozó, tájékozásul felemlítettük, miként Bé-kesvárosa 22,000 leket számlál. — Bővebb értesítést nyerhet vállalkozó akár szemé-lyesen, akár pedig posta útján Békesváros jegyző hivatalánál legelőssébb e folyó május hó 31-ig. 1648 (1-3)
Kelt Békesen, a községi képvislet april 19-én tartott közgyűléséből.
A képvisletí gyűlés megbízásából
KOVÁCS LAJOS, jegyző.

SIGL G.

gépgyára s vasöntődjében Bécs, Alsergrund, mindennemű gazdasági gépek, u. m.:

locomobile 4-16 lóerőre, gőz-eséplő-gépek, járgány, és eséplőgépek, vetőgépek, tisztító- és őrlőmalomok, szénageréblék, boronák, szecsa-kavó, daráló- s kaszáló-gépek, fa- és deszka-fűrészek, kukorica-morzsolók sat. a legnagyobb s legdúsabb választékban folytonosan készen kaphatók.

Illusztrált árszabályok kívánatra bérmentesítve küldetnek. A gépek szilárdsága és tartósságaért, valamint működési képességükért jótállás biztosítottatik. 1559 (8-12)

Első Rákos-Palotai ÁSVÁNY-GYÓGYFORRÁS.

Az itteni orvos urak által szerzett tapasztalatok folytán, valamint

BALASSA J.

egyetemi tanár és udvari tanácsos ur,

nem különben **RÓZSAY JÓZSEF** főorvos ur által eszközölt kísérletek alapján, az „első Rákos-Palotai gyógyforrás“ következő betegségeben használtatik a legjobb sikerrel, ugymint: 1. Az emésztő szervek zavart működésénél. 2. Az összes takhártyák hurutos lobos állapotánál. 3. Az alhasi pangásból származó máj és lép nagyobbodásánál. 4. A hngyhólyag és méh tüdült lobjainál. 5. Táplálási zava-okból származott vérhányásnál. 6. Görvelyes, angolkóros, sárgóros és aranyeres bántalmaknál.
Ezen ásványvíz forrártára létezik

Goldzieher és Prager-nél

Pesten, 3 korona-utca 6. sz. a.

Ugyazinté kapható minden fűszerárusnál Pesten. 1617 (3-0)

Titkos BETEGSÉGEK.

ujjonnan keletkezettek
8 nap alatt
minőségére néve
48 óra alatt
meggyógyítanak

dr. Fux J.

28 év óta fenálló rendelési intézetében, anélkül, hogy a beteg foglalatosságá-ban háborgattatnék.
Rendel: d. u. 1-3 óráig.
Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leg-gyorsabban eszközöltetnek.
Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet. 1611 (11-12)

Karlsbadi természetes ásványvizek szállítása.

A karlsbadi ásványvizek nem ritkán a csodálatosságig hatásos győgyereje sokkal ismereteseb, hogyssem annak további megaszalása szükségessé válnék. Ez több évszázad-onát tapasztalások igazolványa és megtörtént dolog. Hogy ezen ásványvíz, mely betegség esteiben használandó, — az egy dr. Manni által szerkesztett külön fűzetben részletesen ismertetve van, mely kívánatra mindenkinek ingyért és bérmentesen küldetik meg. — Karlsbad minden forrásvezei szállíthatók, de különösen a mühlbrunni, schloss-brunni s bugyóforrás (Sprudel) egész s fél palackokban a legnagyobb mérvben szállít-atnak. Minden megrendelés ásványvizekre, bugyógóóra, bugyógószappan s bugyógó-szelektökre a nagyobb városok raktárai, valamint közvetlen az ásványvizek szállítá-si igazgatósága által **Knoll** és **Mattoni** Karlsbadban (Csehország) és Bécsben (Maximilian-strasse Nr. 5) a legpontosabban eszközöltetnek. 1596 (4-6)

Lég-viz (Luftwasser)

mely különösen aranyér-betegségeknél rendes használatra ajánlható; megbesülhet-len hatást gyakorol továbbá a szokványos főfájások, fejköszvény, mellszorongás, emésztési tehetlenség, altesti bajok, búskomorság, dugulás, s az epeelkülönítés háborgatása esteiben.

1 palack ára 40 kr.

Valódi minőségben kapható: Pesten **TÓRÓK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik sz. a. 1645 (2-17)

STOLP KÁROLY

könyvkereskedésben Pesten (váci-utca 7-ik szám)

megjelentek, és a hirdetett ár beküldése után azonnal kaphatók:

A szolgabírák és megyei esküdtek hatá-sköre és teendői.

1614 (3-3)

Törvénykezési, közigazgatási, váltó, rendőrfenyítéki ügyekben, íro-mánypéldákkal betűrendben.

Írta **KASSAY ADOLF.**

Ara 1 ft. 60 kr.

A községi előljárók hatásköre és teendői.

Törvénykezési s közigazgatási tekintetben, írománypéldákkal.

Írta **KASSAY ADOLF.**

Ara 1 ft. 40 kr.

Nélkülözhetlen kézikönyvek.

Szolgabírák, esküdtek, községi előljárók, jegyzők és mind azok számára, kik bíraskodási eljárással foglalkoznak.

Pest, május 20-án 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer haszobzott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri ígtatásnál csak 7 krba számítottak. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Opeilik Alajnos. — Bélyeg-díj, külön minden ígtatás után 30 ujkr.

Pauli-Markovics Ilka.

A mik kerteinknek a virágok, az életünknek a művészet. „Virág, mely a nemzeti műveltség fáján fenn reng s bármilyen lombtalanok látszassék a fa, bármilyen sötét töve s görcsősek is ágai, mig ez fennmarad, nem mondhatja senki, hogy tavasza elmúlt s egykor nem fog hordani gyümölcsöket.“

A művész, ki az öröksépet állítva elő, a közönséget fölemelkedni, a szépet átérezni, kebelében nemesülni, a magasos iránt lelkesedni tanítja, ép ugy érdemes tiszteletünkre, mint az író, ki az eszmék világító fáklájával, a sötét tudatlansággal viba meg, ezt számúzi, jótékony ismerete-keket terjeszt, avagy a gyakorlati élet polgára, midőn az anyagi előrehaladáson munkálva, ez uton emeli az emberiség boldogságát. Mindhármán a közérdek bajno-kai: a szép, igaz s jó örök eszméi életbeléptetésének harcosai.

Ez eszmék keretében méltóan foglalhatjuk az arczképet, mely a nemzeti színház egyik elsőrangú, közkedvességű személyesítője lesz! A fiatal énekesnő tehetségének terjelmét csak kevesen ismerték fel. Egynémely új-dondász csak a vig dalművek és operetteket

ban mint Prascovia, Hollósy Kornélia mellett. Hollósy Kornélia tetőpontján ragyogott ekkor művészetének s a közönség mégis figyelmet tanusított a felénk kezdő iránt s élénk tapsokkal üdvözölte a nagy művésznő mellett.

Ki merte volna remélni, hogy e kezdő pár év alatt nemzeti operánk lyrai prima-donnája s Hollósy Kornélia szerepeinek közkedvességű személyesítője lesz!

A fiatal énekesnő tehetségének terjelmét csak kevesen ismerték fel. Egynémely új-dondász csak a vig dalművek és operetteket

Markovics Ilka kijátszta a szük marku próféták jóvendőléseit: fáradhatlan szorgalmával párhuzamban fejlődő tehetsége nagyobb szerepkörben is érvényesült, meghódított mindenkit s Hollósy Kornélia legkiválóbb szerepeit kezére jászta. Az elfogultak hang-jai elnémultak s ő legvonzóbb jelenségévé lön színházunknak. Zerlináját, Mozart „Don Juan“-jában, Melindáját „Bánk Bán“-ban, Katalinját az „Észak Csillag“-ban, a „Rigo-letto“-ban Gildáját a legszigorubb itész is el-ismerőleg említheti. S mióta a szerelem lán-czai által egybefűzve, 1863-i februárban Pauli

Rikhárdal, nemzeti színházunk lyrai tenorisztájával egybekelt, művészi haladása még feltűnőbb. Ugyanez évben kétszer szere-pelt a bécsi udvari színház deszkáin is. Májusban Myrztát (Lalla Roukban), Margit királynőt (Hu-genottákban), Gildát (Rigoletto-ban) éneklé; júliusban Mozart „Varázsfuvolájában“ mint az éj királynője szerepelt. A közönség tapsviharral üdvözölte a szinpadon, a bécsi lapok elismerőleg nyilatkoztak tehetségéről, az udv. színház igazgatója szerződtetni akarta. De Pauli-Markovics Ilka nem tartozik azon művészek közé, kiknek „nincs hazájok“; bár kevésbbé előnyös feltételek mellett, nemzeti színházunknak első-séget adott az udvari színház dicsősége fölött.

A legszebb koszorú a mult nyáron tartott zenedei ünnepé-lyeken nyere Liszt Ferencz zong-ora-király kezéből. Oly tökély-lyel éneklé hirneves hazánkfia Szent Erzsébet oratoriumában a czimszerepet, hogy a zenekart igazgató szerző vezénylő szerepéről megelégedkezve, önmaga is lel-kesülten járult a közönség taps-viharaihoz.

„Ritkán nyert ily nehéz szerep előadót, — írta róla Bülow — ki hasonló tárgyszere-tettel, valódi művészi felfogással s oly ne-mes és tiszta érzellemmel magyarázta volna azt. E művésznő rendkívül kedves hangja, ugy látszik nekünk, mintha egészen e föl-adata lett volna teremve.“

PAULI-MARKOVICS ILKA.

Markovics Ilka 1839-ben szü-letett Pesten. Atyja ügyvéd volt, anyja Schmiéd Luiza, a szini mű-zsának szintén kedvelője, ki több ízben énekelte mükedvelőként Ara-don s a nemzeti szinpadon, mely-nek deszkáin később leánya oly szép sikert aratott művészetével. Első ösztönét pályájának anyi-ától vevé. Az anya minden gondját tehetségére leánya művészi kikép-zésére fordítá. Midőn leánya fejlődni kezdett, Lugosról, hol addig laktak, felhozta Pestre. A kedves gyermek figyelmet gerjesztett te-hetségével s rögtön talált járt-fogókat. Úrményi Ferencz és Józ-sef, Festetics Ágoston, gr. Mikó János s gr. Almássy György ma-gasb kiképeztetés végett 1856-ban a fiatal leánykát Bécsbe küldték.

Harmadfél évig tanult Bécsben, Salvi énekmester vezetésével, mielőtt tehet-ségét s tanulmányai sikerét a nemzeti szin-padon bemutatná. Először az 1859-dik év október 15-én lépett fel az „Észak Csillag“-

jelölte ki szerepkörét, véleménye igazolá-saul mindig csak a „veszekedő asszonyt“ emlegette, melyet Markovics Ilka Offenbach „Eljegyzés a lámpafénynél“ czimű operett-jében oly ügyesen személyesített. Mintha az operette-énekesnő idővel nem is szerepel-hetne sikerrel nagyobb dalművekben!